

Commissie voor de
milieueffectrapportage

5e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

12 december 2013 / rapportnummer 2843-28

1. Oordeel over het MER

De Staatssecretaris van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu hebben een concept van het Vijfde Nederlandse Actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn¹ (hierna: actieprogramma) opgesteld. Aanleiding hiervoor is dat het Vierde Nederlandse Actieprogramma in 2013 afloopt, maar in een aantal gebieden de belasting van stikstof en fosfaat nog te hoog is. Ook dient het actieprogramma ertoe om de derogatie van de Nitraatrichtlijn voor de periode 2014–2017 voort te zetten. In het actieprogramma moeten ook twee toezeggingen uit het Vierde Nederlandse Actieprogramma worden nagekomen. Deze toezeggingen betreffen het ontwikkelen van beleid om in het Zuidelijke zand- en lössgebied aan de nitraatdoelstelling van 50 mg/l te voldoen en het verlagen van de fosfaatgebruiksnormen conform de indicatieve normen uit het Vierde Nederlandse Actieprogramma. Omdat het actieprogramma het kader zal bieden voor mogelijk m.e.r.–(beoordelings)plichtige activiteiten, wordt de plan–m.e.r.–procedure doorlopen. Voor deze procedure zijn de genoemde staatssecretarissen zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.)² meent in de op-eenvolgende actieprogramma's een lijn te ontdekken van generieke maatregelen naar verfijning van de maatregelen naar gebiedsniveau of bedrijfsniveau. Deze verfijning doet meer recht aan de specifieke bedrijfssituatie of regionale omstandigheden. Ook ziet de Commissie meer ruimte voor flexibiliteit alsmede experimenten met en eerste aanknopingspunten voor een alternatief voor de gebruiksnormen waar de eerdere actieprogramma's vanuit gingen. Zo wordt ruimte gecreëerd voor gebieds- of bedrijfsgerichte "equivalente maatregelen" (de zogenoemde kringloopwijzer) en voor "initiatieven van onderop" (zoals groepen boeren, waterschap of zuivelsector).

Het valt de Commissie op dat het onderzoek naar de milieueffecten is uitgevoerd binnen een door de initiatiefnemer afgebakend kader met harde randvoorwaarden. Zo is besloten autonome ontwikkelingen niet in het onderzoek mee te nemen. De Commissie verwacht dat het afschaffen van het melkquotum en de invoering van de Programmatische Aanpak Stikstof (hierna: PAS) grotere effecten zullen hebben dan het actieprogramma stelt. Als gevolg hiervan zullen de nu al uitbreidende melkveestapel en de mestproductie nog verder toenemen. Bovendien zal de druk op ammoniakemissie maatregelen toenemen. De mogelijke milieueffecten worden aanzienlijk ingeperkt door de aannahme van een gelijkblijvende veestapel en mestproductie.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER daarom een (aantal) tekortkoming(en), die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de

¹ Richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 betreffende de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (PbEG L 375).

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

besluitvorming. De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen voordat het programma wordt vastgesteld.

De tekortkomingen betreffen:

- duidelijk navolgbare vertaalslag van ambities naar concrete doelen, zodanig dat het voor-nemen en de alternatieven daarvoor op doelbereik kunnen worden getoetst,
- de autonome ontwikkelingen die optreden in de programmaperiode, voorzien van een mo-tivering waarom bepaalde relevante ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen,
- speelveld aan mogelijke oplossingsrichtingen, waaronder
 - een alternatief dat met gebieds- en bedrijfsspecifieke maatregelen minimalisatie van lekstromen nastreeft, en
 - een alternatief dat uitgaat van productie-ecologische optimalisering in plaats van landbouwkundige maximalisering, zodat de ecologische draagkracht van het systeem inzichtelijk wordt gemaakt,
- inzicht in de mate waarin het actieprogramma bijdraagt aan het behalen van de doelstellin-gen van de Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW)³.

De Commissie heeft van het bevoegd gezag geen zienswijzen ontvangen en deze dan ook niet kunnen betrekken bij haar advisering.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. Gesignaleerde tekortkomingen en toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Doelstelling

Het MER beschrijft als doel van het actieprogramma: het op termijn realiseren van de doelen van de Nitraatrichtlijn. Deze richtlijn richt zich op het voorkomen en verminderen van water-verontreiniging door vermindering van emissies van nitraten en fosfaten uit agrarische bron-nen. Daarbij wordt verondersteld dat na 2014 weer een derogatie voor graasdiermest wordt verleend aan Nederland.⁴ In de brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 10 september 2013 worden twee concrete doelen genoemd:

³ Kaderrichtlijn Water, richtlijn nr. 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327).

⁴ Zie het MER, blz. 7.

- 'het bereiken van een betere kwaliteit van grond- en oppervlaktewater in de gebieden waar deze nog tekort schieten door de belasting met stikstof en fosfaat terug te dringen', zodat 'de doelen van de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water⁵ worden bereikt' (lange-termijndoel), en
- de 'voortzetting van de huidige derogatie van de Nitraatrichtlijn' (korte-termijndoel).⁶

De Commissie constateert dat het voorliggende actieprogramma deze beide doelen probeert te bereiken. Het actieprogramma moet dus ook een onderbouwing geven voor een voortzetting van de derogatie. Omdat de doelstelling voor een groot deel de reikwijdte van het alternatievenonderzoek bepaalt, is het noodzakelijk dat duidelijker wordt aangegeven wat de exacte doelstelling van het actieprogramma is.

Daar komt bij dat het actieprogramma in zijn inleiding 'aspiraties' van het programma beschrijft. Omdat deze aspiraties niet heel concreet zijn geformuleerd, is het niet duidelijk wanneer deze aspiraties daadwerkelijk worden behaald. Het MER gaat daar ook niet expliciet op in.⁷

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een duidelijk navolgbare vertaalslag te maken van ambities naar concrete doelen, zodanig dat het voornemen en de alternatieven op doelbereik kunnen worden getoetst.

2.2 Autonome ontwikkeling

Om inzicht te kunnen krijgen in de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven daarvoor, moeten deze in het MER worden vergeleken met de referentiesituatie. De referentiesituatie wordt gevormd door de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling daarvan. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat het voornemen of één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

In het MER wordt het Vierde Nederlandse Actieprogramma als de autonome ontwikkeling beschouwd. Andere autonome ontwikkelingen⁸ worden bewust buiten beschouwing gelaten. Wel wordt in het MER rekening gehouden met de voortzetting van derogatie voor de melkveehouderij, terwijl de Europese Commissie daarover nog moet beslissen.

Er zijn echter ontwikkelingen die (vrijwel) zeker zullen plaatsvinden binnen de programmaperiode, zoals de afschaffing van het melkquotum en dierrechten, alsook de invoering van verplichte mestverwerking en de PAS, die invloed hebben op de mestproductie en -verdeling. Deze ontwikkelingen maken deel uit van de autonome ontwikkeling.

Ook geeft het MER zelf aan dat deze ontwikkelingen een grote impact zullen hebben op de mestverdeling en daardoor ook op de milieueffecten.⁹ Weliswaar zijn deze ontwikkelingen nog niet geheel zeker nu definitieve besluitvorming nog moet plaatsvinden,

⁵ Zie hierover meer in paragraaf 2.5.

⁶ TK 2012-2013, 33 037, nr. 74, blz. 1.

⁷ Zie het Actieprogramma, blz. 4-5.

⁸ Zie het MER, blz. 19, 20, 34 en 36.

⁹ Zie het MER, blz. 18-19.

maar de voorbereiding is in een vergevorderd stadium. De besluitvorming over het actieprogramma kan niet los worden gezien van deze andere ontwikkelingen waarover op korte termijn een besluit wordt genomen. Minimaal zal inzichtelijk moeten zijn dat het actieprogramma niet in de weg staat aan het behalen van de doelen van deze andere ontwikkelingen en andersom. Daarom is volgens de Commissie inzicht nodig in de (effecten van de) meest waarschijnlijke scenario's voor deze ontwikkelingen, zodat de milieueffecten van het actieprogramma in beeld kunnen worden gebracht. Juist nu in het MER wordt opgemerkt dat deze andere ontwikkelingen 'een grote impact hebben op de mestverdeling' mag een beschouwing op hoofdlijnen van de te verwachten effecten niet ontbreken.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een beschouwing op te nemen van de genoemde ontwikkelingen en de waarschijnlijkheid dat deze zich zullen voordoen (scenarioanalyse, gevoeligheidsanalyse), en de relevante ontwikkelingen en effecten op te nemen in de autonome ontwikkeling.

2.3 Alternatieven

Het actieprogramma bouwt voort op het maatregelenpakket in het Derde en Vierde Nederlandse Actieprogramma. Omdat niet duidelijk is in hoeverre milieubelangen een rol hebben gespeeld bij het samenstellen van dit maatregelenpakket, dienen in het MER ook alternatieven voor dit pakket te worden beschreven.

De Commissie constateert dat in het MER een echte alternatievenafweging ontbreekt. In het MER worden wel veel alternatieve maatregelen genoemd.¹⁰ Van een aantal maatregelen is aangegeven dat deze weinig effectief zijn. Van veel andere maatregelen is enkel aangegeven dat deze niet op draagvlak kunnen rekenen vanwege de kosten, verminderde opbrengsten of administratieve lasten. Van deze maatregelen is echter niet aangegeven wat het mogelijke effect op de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is. In hoofdstuk 4.2.4 worden ook mogelijkheden voor 'regionaal maatwerk' beschreven, waarmee vooral verontreiniging van oppervlaktewater kan worden voorkomen. Ook een bemestingsplan wordt genoemd (nu alleen voor derogatie-bedrijven). Er zijn dus voldoende mogelijkheden voor maatwerk op bedrijfsniveau in de plaats van, of in aanvulling op, de gebruiksnormen.

Naast de hiervoor in het MER genoemde alternatieve maatregelen bestaan volgens de Commissie nog andere mogelijke oplossingsrichtingen waarmee aan de doelstelling van het programma kan worden voldaan. De Commissie meent dat het MER in ieder geval de hoeken van het speelveld aan mogelijke oplossingsrichtingen in beeld moet brengen. Daarbij kan worden gedacht aan generieke regels versus maatwerk per gebied of bedrijf, landbouw- versus milieuoptimalisatie, of de verhouding tussen gebruiksnormen, gebruiksvoorschriften en flankerend beleid. Door alle redelijke mogelijkheden, de voor- en nadelen daarvan, en de mate van doelbereik in beeld te brengen, valt er voor de besluitvormer een keuze te maken. Daarvoor is het noodzakelijk dat in beeld wordt gebracht wat de huidige stand van zaken is en welk eindbeeld wordt nagestreefd.

¹⁰ Zie het MER, bijvoorbeeld blz. 16-18.

Meer specifiek denkt de Commissie, naast het voorkeursalternatief waarmee op derogatie wordt ingezet, aan een alternatief waarin meer gebiedsspecifiek en bedrijfsspecifiek maatwerk wordt geleverd. Ook het actieprogramma zelf geeft aan dat er grenzen zijn aan de milieuresultaten die met het bestaande, generieke maatregelenpakket kunnen worden geboekt.¹¹ Hoewel de Commissie in de aspiraties van het actieprogramma de wens leest om tot meer maatwerk te komen, wordt hier in het MER niet meer onderzoek naar gedaan. In het alternatief kan worden onderzocht hoe lekstromen tot een minimum kunnen worden beperkt. Dit betekent dat meer in kringlopen wordt gedacht, waarbij gebruiksnormen alleen nog als 'stok achter de deur' fungeren. Omdat zowel de landbouw als het milieu streven naar een circulaire economie met minimalisatie van lekstromen, kan dit alternatief de schijnbare tegenstelling tussen landbouw en milieu op het punt van bemesting overbruggen. De genoemde kringloopwijzer geeft hiervoor een eerste aanzet.

De Commissie constateert daarnaast dat het voorkeursalternatief vooral uitgaat van maximalisering van de productie van de landbouw en niet van optimalisering van de milieukwaliteit. Zo wordt in dat alternatief gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot opvulling van de milieunormen van fosfaat en stikstof op klei- en veengebieden. Daarnaast wordt bodemvruchtbaarheid uitsluitend bekeken vanuit een optimale nutriëntenvoorziening voor optimale gewasgroei. Het MER brengt niet in beeld hoe bodemvruchtbaarheid ecologisch geoptimaliseerd kan worden.

In een alternatief dat uitgaat van productie-ecologische optimalisering kan echter worden onderzocht wat de draagkracht van het systeem is als zowel bodemvruchtbaarheid als ook de ecologische, volksgezondheid- en KRW-doelen centraal worden gesteld. Een dergelijk alternatief maakt inzichtelijk welke extra inzet nodig is om de doelen van het programma sneller te kunnen bereiken en welke effecten dit heeft op de landbouwsector.

Om voor de besluitvorming een breder spectrum aan mogelijke oplossingsrichtingen en hun effecten in beeld te brengen, adviseert de Commissie om het alternatievenonderzoek in het MER aan te vullen met een alternatief dat gebaseerd is op gebieds- en bedrijfsspecifieke maatregelen en een alternatief dat de milieudoelen van het actieprogramma centraal stelt.

2.4 Effectbeschrijving

Het MER noemt tijdsdruk als reden waarom de belasting van de bodem, emissies naar het oppervlaktewater en de emissies naar de lucht niet modelmatig zijn doorgerekend.¹² De Commissie is van mening dat tijdsdruk geen reden mag zijn om effecten van het actieprogramma niet te kwantificeren en in plaats daarvan gebruik te maken van eerdere ex ante analyses en evaluaties.

Dat klemt temeer nu niet steeds gebruik is gemaakt van de meest actuele modellen en methodes op basis van de meest recente milieutechnische en productie-ecologische inzichten.

¹¹ Zie het Actieprogramma, blz. 4.

¹² Zie het MER, blz. 21.

Zo is voor de nitraatconcentraties in het grondwater gebruik gemaakt van het WOG–WOD–model.¹³ Dit model levert echter een onderschatting van de gemeten nitraatconcentraties op, waarvoor niet wordt gecorrigeerd. Om de tendens naar regionalisering en maatwerk te vervolmaken, is een modelmatige beschouwing en vernieuwing noodzakelijk.

Bovendien worden soms verkeerde aannames gebruikt. Zo wordt aangenomen dat extra N–gift bijna volledig in de opbrengst te vinden is.¹⁴ Gezien de hoge N–giften en het gegeven dat de N–efficiëntie steeds sterker afneemt bij hogere N–gift, is dit een onjuiste aanname die gevolgen heeft voor de conclusies van het MER.

De Commissie adviseert om de effectbeschrijving in een aanvulling op het MER aan te passen aan de meest actuele modellen en methodes op basis van de meest recente milieutechnische en productie–ecologische inzichten.

2.5 Waterkwaliteit

Het MER legt terecht de relatie tussen het actieprogramma enerzijds en de kwaliteit van het oppervlakte– en grondwater anderzijds. Het valt de Commissie echter op dat de beschouwingen ten aanzien van de effecten op de oppervlaktewater– en grondwaterkwaliteit niet zijn doorgetrokken naar een beschouwing over de bijdrage aan het bereiken van de goede toestand van de oppervlakte– en grondwaterlichamen in de verschillende regio’s (mate van doelbereik). Het actieprogramma is immers niet alleen bedoeld om de doelen van de Nitraatrichtlijn te bereiken, maar ook om ‘een substantiële bijdrage’¹⁵ te leveren aan het bereiken van de doelen van de KRW. Wat betreft de grond– en oppervlaktewaterkwaliteit geeft het MER aan dat de opgenomen maatregelen niet voldoende zijn om aan de doelen te voldoen (met name ten aanzien van het oppervlaktewater). De Commissie verwacht dat daarmee ook de KRW–doelen niet met dit actieprogramma worden gerealiseerd. Voor de specifieke regionale maatregelen die nodig zijn om deze doelen te bereiken, verwijst het actieprogramma naar de tweede ronde stroomgebiedbeheerplannen. Deels kunnen dit maatregelen zijn die vanuit de landbouwsector in overleg met hun gebiedspartners worden uitgewerkt in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.¹⁶

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER aan te geven in hoeverre en op welke termijn het actieprogramma bijdraagt aan het behalen van een goede toestand van de oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen in de verschillende regio’s.

¹³ Zie het MER, blz. 20.

¹⁴ Zie het MER, blz. 25.

¹⁵ Zie brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 10 september 2013, TK 2012–2013, 33 037, nr. 74, blz. 2.

¹⁶ Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, LTO, januari 2013.

2.6 Diep grondwater

Het MER beperkt de beschouwing op het grondwater tot het ondiepe grondwater, gelet op de norm die daar geldt en voor de KRW-grondwaterlichamen wordt gebruikt. Als in het ondiepe grondwater de norm wordt gehaald, zal het diepe grondwater geen nadelige effecten onderkennen. Op de plekken waar de norm in het ondiepe grondwater niet wordt gehaald, moeten ook de risico's voor het diepere grondwater in beeld worden gebracht, bijvoorbeeld in relatie tot water als bron voor onttrekkingen van drinkwater en/of industrieel gebruik (voedingsmiddelen e.d.). Deze risico-inschatting maakt het ook mogelijk om te onderbouwen waarom in bepaalde regio's aanvullende gebiedsgerichte maatregelen noodzakelijk zijn, afgestemd op de intrekgebieden van drinkwaterwinningen. De mate waarin nog uitspoeling naar het diepe grondwater optreedt heeft een directe relatie met de maatregelen die noodzakelijk zijn om de KRW-doelen te bereiken.¹⁷

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een beschouwing op regionale schaal over de risico's voor het diepere grondwater op te nemen, zodat kan worden uitgesloten dat knelpunten ontstaan of om te onderbouwen waarom regionaal aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

2.7 Emissies naar de lucht

Uitgangspunt bij de effectbeschrijving ten aanzien van luchtkwaliteit is dat de omvang van de veestapel, de stalsystemen en de mestopslag niet wijzigen.¹⁸ Bij mesttransporten geeft het MER aan dat in de toekomst meer rundveemest zal worden gebruikt. Deze ontwikkeling is echter niet meegenomen in de luchtzijdige emissies. Voor luchtkwaliteit is daarom gebruik gemaakt van bestaande berekeningen.

De Commissie schat in dat de kans groter is dat op de genoemde aspecten wijzigingen plaatsvinden in de planperiode, zoals in paragraaf 2.2 is aangegeven. Deze wijzigingen kunnen tot aanzienlijke effecten voor luchtkwaliteit en broeikasgasemissies leiden, omdat sprake kan zijn van uitbreiding van de veestapel en, als gevolg daarvan, verhoging van de mestproductie en -aanwending in bepaalde gebieden. Ook zullen de wijzigingen gevolgen hebben voor mesttransporten.

Bij transport is sprake van emissies van NO_x, CO₂ en fijn stof. In het geval van mestaanwending betreft het vooral emissies van ammoniak en lachgas. De milieueffecten als gevolg hiervan zijn vooral effecten op natuur (stikstofdepositie) en in mindere mate klimaat en luchtkwaliteit. Om de hiervoor genoemde wijzigingen in de programmaperiode te kunnen betrekken, kan in het MER niet worden volstaan met het gebruik van bestaande gegevens en zullen op deze aspecten aanvullende berekeningen moeten worden uitgevoerd. Gelet hierop vindt de Commissie dat de conclusies ten aanzien van luchtkwaliteit onvoldoende onderbouwd zijn.

¹⁷ Zie hiervoor ook Tussenevaluatie gebiedsdossiers drinkwaterwinningen, Aandachtspunten voor het landelijk beleid, RIVM Rapport 609716006/2013, S. Wuijts, et al.

¹⁸ Zie het MER, blz. 30.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de autonome ontwikkeling van de luchtzijdige emissies in relatie tot het actieprogramma nader te onderbouwen en te kwantificeren.

2.8 Buitenland

Ten aanzien van de bijdrage vanuit het buitenland aan de Nederlandse situatie en de gevolgen van het actieprogramma voor het buitenland, biedt het MER geen informatie. Het MER geeft alleen aan dat extra mesttransport als gevolg van de mestverwerkingsplicht naar het buitenland niet is beschouwd.¹⁹ Hoewel het actieprogramma is gericht op het gehele Nederlandse grondgebied, kan de effectbeschrijving niet worden beperkt tot Nederland.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER aan te geven wat de bijdrage vanuit het buitenland is op de Nederlandse situatie en wat de gevolgen van het actieprogramma op het buitenland zijn.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Monitoring

Monitoring moet de effectiviteit van het mestbeleid in beeld brengen. Daarbij wordt vanzelfsprekend aangesloten en gebruik gemaakt van bestaande monitoringsverplichtingen en meetnetten.²⁰ De Commissie vraagt zich echter af of de huidige wijze waarop monitoring wordt ingevuld nog past bij de meer specifieke maatregelen (representativiteit, oog voor uitschieters).

- De Commissie beveelt aan om te onderbouwen dat voor de onderbouwing van de effectiviteit van de maatregelen van het actieprogramma de juiste en afdoende monitoring plaatsvindt.

¹⁹ Zie het MER, blz. 9.

²⁰ Zie het MER, blz. 52.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Staatssecretaris van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

Bevoegd gezag: Staatssecretaris van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu

Besluit: vaststellen van het vijfde Nederlandse Actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorieën C14 en D14

Activiteit: Het Vierde Nederlandse Actieprogramma loopt in 2013 af, maar in een aantal gebieden de belasting van stikstof en fosfaat nog te hoog is. Ook dient het actieprogramma ertoe om de derogatie van de Nitraatrichtlijn voor de periode 2014–2017 voort te zetten.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in Staatscourant van: 16 oktober 2013

ter inzage legging MER: 16 oktober tot en met 27 november 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 4 oktober 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 12 december 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

mw. ir. L. Besselink

dhr. dr.ing. J.W. Erisman

dhr. mr.drs. G.A.J.M. Hoevenaars (secretaris)

dhr. prof. dr. ir. R. Rabbinge (voorzitter)

dhr. drs. H.A.T.M. van Wezel

dhr. drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Beknopte Milieueffectrapport op planniveau, Alterra Wageningen UR, september 2013
- Concept rapport 5^e Nederlandse AP betreffende de Nitraatrichtlijn (2014–2017)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport 5e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

ISBN: 978-90-421-3887-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

